

Εγχειρίδιο Εκπαιδευτικού

«Ο Οικονομικός Κώδικας της κυψέλης»

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: «Αποταμίευση και Προστασία – Η Μέλισσα φυλάει το μέλι»

Διάρκεια 45- 60 λεπτά

1. Επισκόπηση

Η ενότητα «Αποταμίευση και Προστασία – Η Μέλισσα Φυλάει το Μέλι» καθοδηγεί τους μαθητές να κατανοήσουν πώς η συνετή διαχείριση των πόρων σήμερα δημιουργεί σταθερότητα και ασφάλεια για το αύριο. Οι μαθητές εξερευνούν την έννοια της αποταμίευσης όχι ως περιορισμό, αλλά ως προσωπική επιλογή που ενισχύει την αυτονομία και την ελευθερία στις μελλοντικές τους αποφάσεις.

Με όχημα τη ζωή των μελισσών – που συλλέγουν, αποθηκεύουν και προστατεύουν το μέλι για να διασφαλίσουν την επιβίωση της κυψέλης τον χειμώνα – τα παιδιά αποκτούν λειτουργικές γνώσεις για τον σχεδιασμό προϋπολογισμού, την κατανόηση της αναβολής ικανοποίησης και τη δημιουργία οικονομικής ασφάλειας.

Η διδασκαλία επικεντρώνεται σε βιωματικά παραδείγματα, όπως η μέθοδος 50-30-20 για την κατανομή εσόδων, ώστε τα παιδιά:

- να κατανοούν πώς λειτουργεί η αποταμίευση στην πράξη,
- να διακρίνουν τις κατηγορίες εξόδων (ανάγκες – επιθυμίες – αποταμίευση),
- να συνδέουν τον οικονομικό σχεδιασμό με την πρόληψη και την προνοητικότητα.

Παράλληλα, προσεγγίζεται και η **ηθική διάσταση της αποταμίευσης**, ως μορφή σεβασμού προς το μέλλον, προς τον εαυτό μας και τους άλλους. Όπως οι μέλισσες δεν εργάζονται για τον εαυτό τους μόνο, αλλά για το καλό της κυψέλης, έτσι και τα

παιδιά ενθαρρύνονται να σκεφτούν τον ρόλο τους μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ευθύνης, αλληλεγγύης και προνοητικής σκέψης.

Στόχος της ενότητας είναι να καλλιεργήσει τις πρώτες βάσεις της οικονομικής ευφυΐας, αναπτύσσοντας την ικανότητα των παιδιών να σχεδιάζουν, να επιλέγουν και να προστατεύουν ό,τι έχει αξία – είτε πρόκειται για χρήμα, είτε για χρόνο, είτε για μέλι.

2. Μαθησιακοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση της ενότητας, οι μαθητές θα μπορούν να:

Ορίζουν τι είναι η αποταμίευση και να εξηγούν τη σημασία της ως στρατηγική πρόβλεψης για το μέλλον.

► Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ικανότητα προνοητικής σκέψης – βασικός πυλώνας της οικονομικής ευφυΐας.

Εφαρμόζουν τη μέθοδο 50-30-20, κατανοώντας πώς να κατανέμουν τα χρήματά τους σε ανάγκες, επιθυμίες και αποταμίευση.

► Έτσι καλλιεργούν την ικανότητα σχεδιασμού, λήψης αποφάσεων και οργάνωσης πόρων – δεξιότητες κρίσιμες για οικονομική ανεξαρτησία.

Ιεραρχούν προτεραιότητες μεταξύ εξόδων που σχετίζονται με ανάγκες και εξόδων που σχετίζονται με επιθυμίες.

► Μαθαίνουν να διακρίνουν τι είναι ουσιώδες, γεγονός που ενισχύει την αυτογνωσία και την υπεύθυνη κατανάλωση.

Προσαρμόζουν τον προϋπολογισμό τους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές τους δυνατότητες.

► Αναπτύσσουν έτσι ανθεκτικότητα, ευελιξία και δεξιότητες αντιμετώπισης οικονομικών προκλήσεων – στοιχεία ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη διαχείριση χρημάτων.

Κατανοούν τη σχέση μεταξύ οικονομικών επιλογών και μελλοντικών συνεπειών, συνδέοντας την αποταμίευση με προσωπικούς στόχους.

► Αυτό ενισχύει τη στρατηγική σκέψη και τη μακροπρόθεσμη οπτική – θεμέλια της οικονομικής ευφυΐας.

3. Περίγραμμα Μαθήματος

Το μάθημα συνήθως διαρκεί από 45 έως 60 λεπτά και κατανέμεται ως κάτωθι:

Προ-αξιολόγηση / Συζήτηση (μέχρι 10 λεπτά).

Αφήγηση & Εννοιολογική Κατανόηση (μέχρι 15 λεπτά).

Βιωματική Δραστηριότητα & Παιχνίδι Ρόλων (μέχρι 25 λεπτά).

Αξιολόγηση μαθητή (μέχρι 5 λεπτά).

Σύνοψη – Ανασκόπηση (μέχρι 5 λεπτά).

Υλικό Μαθήματος / Εκτυπώσεις

Το υλικό του μαθήματος περιλαμβάνει:

- **Πίνακες Προϋπολογισμού:** Με έσοδα και τρεις κατηγορίες εξόδων (Ανάγκες, Επιθυμίες, Αποταμίευση).
- **Καρτέλες Εσόδων και Εξόδων:** Παραδείγματα όπως χαρτζιλίκι, φαγητό, παιχνίδια, ποδήλατο.
- **Φύλλα Εργασίας για τη μέθοδο 50-30-20.**

(Το υλικό βρίσκεται στο Παράρτημα 5)

Προσαρμογή Μαθήματος για Παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες

- Χρήση οπτικών βοηθημάτων (πίνακες, εικόνες, κάρτες).
- Σύντομες, διαδοχικές δραστηριότητες για καλύτερη συγκέντρωση.
- Ενεργή συμμετοχή με κιναισθητικές δραστηριότητες (π.χ. κατανομή καρτελών).
- Επαναλαμβανόμενες εξηγήσεις για τις βασικές έννοιες.

4. Προ-αξιολόγηση μαθητών (10 λεπτά)

Πριν ξεκινήσει το μάθημα, γίνεται **σύντομη διερευνητική συζήτηση**, ώστε να ενεργοποιηθεί η σκέψη των μαθητών και να αξιολογηθεί η αρχική τους αντίληψη γύρω από την αποταμίευση και τον προϋπολογισμό.

Χρησιμοποιείτε τις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Τι σημαίνει για εσένα η λέξη "αποταμίευση";
2. Όταν παίρνεις χαρτζιλίκι, ξοδεύεις όλα τα χρήματα ή κρατάς μερικά στην άκρη; Γιατί;

3. Ποιες θεωρείς τις πιο σημαντικές ανάγκες που πρέπει να καλύψεις με τα χρήματά σου;
4. Αν είχες 100€, πώς θα τα χρησιμοποιούσες; Θα κρατούσες κάτι για αργότερα;
5. Ξέρεις πώς συνδυάζουμε τον "προϋπολογισμό" με την αποταμίευση; Αν ναι, μπορείς να εξηγήσεις τι κάνει;

Οι απαντήσεις βοηθούν τον εκπαιδευτικό:

- να διαπιστώσει το επίπεδο κατανόησης,
- να προσαρμόσει τον ρυθμό και τη γλώσσα του μαθήματος,
- να εντοπίσει **παραινότητες ή ασάφειες** που θα χρειαστούν ιδιαίτερη έμφαση στη διάρκεια της ενότητας.

Τώρα ήρθε η ώρα να ανοίξουν τα παιδιά τα βιβλία τους, να συμπληρώσουν το όνομά τους και να διαβάσουν την εισαγωγή στη σελίδα 1. (προτείνεται στην κυψέλη που έχετε δημιουργήσει να εργάζονται όλες οι μελισσούλες σας, γι' αυτό καλό θα ήταν να διαλέγετε, κάθε φορά, άλλα παιδιά για την ανάγνωση, ώστε να συμμετέχουν όλα). Ακολουθεί το κείμενο της Εισαγωγής.

«Εισαγωγή

Έχεις ταξιδέψει μακριά μαζί με τις μέλισσες. Έμαθες για το χρήμα, τις επιλογές, τις ανάγκες και τον προγραμματισμό. Τώρα ήρθε η ώρα να μάθεις το μεγαλύτερο μυστικό της κυψέλης: **Πώς να προστατεύεις το μέλλον σου.**

Το μεγάλο μυστικό των μελισσών

Παρατήρησε κάτι εκπληκτικό: Οι μέλισσες δουλεύουν σκληρά όλη την Άνοιξη και το Καλοκαίρι, αλλά **δεν τρώνε όλο το μέλι που φτιάχνουν.**

Γιατί;

Επειδή ξέρουν κάτι που πολλοί άνθρωποι ξεχνούν: **Ο χειμώνας έρχεται.** Όταν δεν θα υπάρχουν λουλούδια, όταν το κρύο θα καλύψει τον κόσμο, το μέλι που φύλαξαν θα τους κρατήσει ζωντανούς.

Αυτό ακριβώς είναι η **αποταμίευση**: να φυλάς μέρος από αυτό που έχεις σήμερα, για να είσαι ασφαλής αύριο.

Γιατί είναι τόσο σημαντικό;

Επειδή η ζωή είναι γεμάτη εκπλήξεις - καλές και κακές:

- Μπορεί να θέλεις να αγοράσεις κάτι μεγάλο (σαν ένα ποδήλατο)
- Μπορεί να συμβεί κάτι απρόσμενο που χρειάζεται χρήματα
- Μπορεί να θέλεις να πετύχεις ένα όνειρό σου

Η αποταμίευση σου δίνει **δύναμη, ελευθερία και ασφάλεια**.

Τι θα μάθεις σε αυτή την ενότητα;

Τι θα μάθεις σε αυτή την ενότητα;

Θα ανακαλύψεις:

- Γιατί η αποταμίευση δεν είναι στέρηση, αλλά δύναμη
- Πώς να βάζεις στόχους - μικρούς και μεγάλους
- Πώς να φτιάξεις το δικό σου «αποθεματικό μέλι» για το μέλλον
- Την τέχνη της υπομονής - πώς η κάθε μικρή σταγόνα γίνεται θησαυρός

Οι μέλισσες θα σου δείξουν, σήμερα, ένα ακόμα σημαντικό μάθημα:

Πώς να γίνεις φύλακας του δικού σου μέλλοντος!»

Στη συνέχεια συμπληρώνουν τις απαντήσεις **στη σελίδα 3 του βιβλίου** τους στις **Ερωτήσεις Προβληματισμού**

Χρήσιμο Υλικό για τον Εκπαιδευτικό

Η Σημασία τής Αποταμίευσης

Η αποταμίευση αποτελεί βασική δεξιότητα οικονομικής παιδείας και είναι θεμελιώδης για τη δημιουργία οικονομικής ασφάλειας και την υλοποίηση στόχων. Συνδέεται με την ικανότητα διαχείρισης πόρων και την προνοητικότητα, δύο χαρακτηριστικά που είναι απαραίτητα για την ευημερία κάθε ανθρώπου.

Η σχέση Αποταμίευσης και Οικονομικής Υπευθυνότητας

Αποταμίευση: Οι μαθητές ξεκινούν μαθαίνοντας να κρατούν ένα μέρος των χρημάτων τους στην άκρη, καλλιεργώντας έτσι την αίσθηση ότι δεν χρειάζεται να καταναλώνουν ό,τι έχουν άμεσα. Η αποταμίευση δεν παρουσιάζεται ως περιορισμός, αλλά ως συνειδητή επιλογή για το μέλλον, που ενισχύει την αίσθηση ευθύνης και αυτοδιαχείρισης. Μέσα από αυτό το πρώτο βήμα, τα παιδιά αρχίζουν να συνδέουν τις σημερινές τους αποφάσεις με τα αυριανά τους αποτελέσματα, **θεμελιώνοντας τη λογική της καθυστερημένης ικανοποίησης** — βασικό στοιχείο της οικονομικής ευφυΐας.

Οικονομικός σχεδιασμός: Αφού μάθουν να αποταμιεύουν, οι μαθητές προχωρούν στο να σχεδιάζουν τον δικό τους προϋπολογισμό, οργανώνοντας τα έσοδα και τα έξοδά τους ανάλογα με τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τους στόχους τους. Η διαδικασία αυτή τους μαθαίνει να αξιολογούν, να ιεραρχούν και να κατανέμουν πόρους με τρόπο που να υπηρετεί την προσωπική τους στρατηγική. Ο οικονομικός σχεδιασμός βοηθά τα παιδιά να σκέφτονται μεθοδικά και στρατηγικά, να προβλέπουν και να ελέγχουν τις συνέπειες των επιλογών τους, αναπτύσσοντας έτσι **δεξιότητες κρίσης και προγραμματισμού**.

Προνοητικότητα: Μέσα από μικρά παραδείγματα (όπως η αποθήκευση μελιού για τον χειμώνα στην κυψέλη), οι μαθητές κατανοούν ότι η αποταμίευση δεν αφορά μόνο κάτι μελλοντικό, αλλά και την προστασία από το απρόβλεπτο. Αναγνωρίζουν πως οι οικονομικές δυσκολίες ή αλλαγές μπορεί να προκύψουν ανά πάσα στιγμή και ότι ένα αποθεματικό μπορεί να λειτουργήσει ως προστατευτικό δίχτυ. Αυτή η κατανόηση ενισχύει την ικανότητά τους να **προετοιμάζονται χωρίς φόβο και να δρουν με σιγουριά, στοιχείο που αποτελεί κρίσιμο πυλώνα τής οικονομικής τους ευφυΐας**.

Οικονομική σταθερότητα: Καθώς τα παιδιά εφαρμόζουν με συνέπεια τις παραπάνω αρχές, διαπιστώνουν ότι η αποταμίευση δημιουργεί αίσθηση ασφάλειας και σταθερότητας. Ακόμη κι αν δεν την έχουν ορίσει με λόγια, αρχίζουν να βιώνουν τι σημαίνει «**οικονομικό μαξιλάρι**» — το αίσθημα πως έχουν επιλογές, πως δεν απειλούνται από κάθε μικρή αλλαγή. Αυτή η εμπειρική γνώση τροφοδοτεί την αυτοπεποίθησή τους ως προς τη διαχείριση του χρήματος, οδηγώντας σταδιακά σε πιο ώριμες, **στρατηγικές οικονομικές συμπεριφορές**.

Οικονομικοί Όροι και η Σύνδεσή τους με την Καθημερινότητα 5 λεπτά

Γράψτε στον πίνακα τους όρους, όπως αναφέρονται στην πρώτη στήλη τού παρακάτω πίνακα και παρουσιάστε τους στα παιδιά, με τον απλοποιημένο τρόπο που υποδεικνύεται στην τελευταία στήλη « Εξήγηση για τα Παιδιά»

Όρος	Ορισμός (για τον εκπαιδευτικό)	Εξήγηση για τα Παιδιά
Αποταμίευση	Η συνειδητή απόφαση να κρατήσουμε ένα μέρος των χρημάτων μας για χρήση στο μέλλον.	«Να κρατάς λεφτά στην άκρη αντί να τα ξοδέψεις όλα τώρα. Σαν να βάζεις στον κουμπαρά σου μέρος από τα χαρτζιλίκι σου για να αγοράσεις κάτι που θες αργότερα.
Προϋπολογισμός	Σχέδιο που καταγράφει τα έσοδα και τα έξοδα, βοηθώντας μας να δούμε πού πηγαίνουν τα χρήματά μας.	«Μια κατάσταση όπου γράφεις πόσα λεφτά παίρνεις και πού τα ξοδεύεις. Έτσι ξέρεις αν σου φτάνουν ή αν ξοδεύεις πολλά σε κάτι. Είναι σαν να αποφασίζεις πώς θα μοιράσεις τα χρήματά σου, όπως κάνουν οι μέλισσες με το μέλι τους!..»
Τεχνική 50-30-20	Ένας κανόνας σύνταξης προϋπολογισμού, που προτείνει να ξοδεύουμε το 50% των χρημάτων μας για ανάγκες, το 30% για επιθυμίες και να αποταμιεύουμε το 20%.	«Τρόπος να κάνεις τον προϋπολογισμό σου και να μοιράσεις τα λεφτά σου: Τα μισά (50%) για όσα χρειάζεσαι όπως φαγητό και ρούχα, το 30% για πράγματα που θέλεις όπως παιχνίδια ή γλυκά, και το 20% να τα κρατήσεις για αργότερα. Σκέψου τα χρήματά σου σαν τρία κουτάκια: το πρώτο για τα απαραίτητα, το δεύτερο για ό,τι σου αρέσει και το τρίτο για το μέλλον!»
Αναβολή Ικανοποίησης	Η ικανότητα να περιμένουμε για να αποκτήσουμε κάτι καλύτερο ή πιο σημαντικό στο μέλλον.	«Να μπορείς να περιμένεις και να μην αγοράζεις κάτι αμέσως. Για παράδειγμα, να μαζεύεις χαρτζιλίκι για 2 μήνες για να πάρεις ένα καλύτερο παιχνίδι, αντί να αγοράσεις τώρα ένα φτηνότερο που δε σου αρέσει τόσο. Είναι όταν λες "όχι τώρα", για να πεις "ναι" σε κάτι μεγαλύτερο αργότερα!»

Κατά τη συζήτηση, μπορείτε να αναφέρετε:

- Η αποταμίευση είναι το να φυλάμε χρήματα για το μέλλον ή για μεγαλύτερους στόχους.
- Ο προϋπολογισμός είναι ένα πλάνο που μας βοηθά να οργανώνουμε τα έσοδα και τα έξοδά μας.
- Οι ανάγκες είναι απαραίτητες για την επιβίωση (όπως φαγητό, σπίτι), ενώ οι επιθυμίες είναι πράγματα που μας κάνουν χαρούμενους και μας ευχαριστούν (όπως παιχνίδια, βόλτες), αλλά μπορούν να περιμένουν λίγο.

Η Επίδραση ενός σωστού προϋπολογισμού στη δημιουργία οικονομικά υπεύθυνων ενηλίκων

Ένας σωστός προϋπολογισμός, σε συνδυασμό με την αποταμίευση, βοηθά τα παιδιά να αποκτήσουν δεξιότητες που θα τα συνοδεύουν και στην ενήλικη ζωή τους:

1. **Ιεράρχηση προτεραιοτήτων:** Μαθαίνουν να ξεχωρίζουν τι είναι απαραίτητο και τι όχι.
2. **Ανθεκτικότητα:** Η ύπαρξη αποταμιεύσεων προστατεύει από την οικονομική πίεση σε δύσκολες περιόδους.
3. **Υπευθυνότητα:** Η δέσμευση σε έναν προϋπολογισμό καλλιεργεί την αίσθηση ευθύνης απέναντι στα χρήματα.
4. **Επίτευξη Στόχων:** Τα παιδιά μαθαίνουν ότι η αποταμίευση είναι το «κλειδί» για να πετύχουν όνειρα που απαιτούν μεγαλύτερη προσπάθεια.

5. Θεωρία / Αφήγηση Εκπαιδευτικού (10 λεπτά)

Η ζωή των μελισσών: Ένα μάθημα Αποταμίευσης

Ξεκινήστε το μάθημα με την εξής αφήγηση:

«Οι μέλισσες εργάζονται ακούραστα την άνοιξη και το καλοκαίρι, συλλέγοντας νέκταρ από τα λουλούδια. Το μετατρέπουν σε μέλι και το αποθηκεύουν στις κυψέλες τους — αλλά δεν το καταναλώνουν αμέσως.

Γιατί;

Επειδή ξέρουν πως ο χειμώνας πλησιάζει και τότε δεν θα υπάρχουν λουλούδια. Το μέλι που έχουν αποθηκεύσει θα τους επιτρέψει να επιβιώσουν στις δύσκολες μέρες.

Οι μέλισσες, χωρίς να έχουν βιβλίο ή δάσκαλο, έχουν αναπτύξει σοφές συνήθειες:

- **Η αποταμίευση δεν είναι στέρηση.** Είναι τρόπος σκέψης και πρόβλεψης.
- **Η προετοιμασία για το μέλλον δεν γίνεται από φόβο, αλλά από φροντίδα και σοφία.**
- **Όπως οι μέλισσες προνοούν για τον χειμώνα, έτσι κι εμείς μπορούμε να οργανώνουμε τα χρήματα και τους πόρους μας για να πετύχουμε μεγαλύτερους στόχους.»**

Σημεία που τονίζονται στον μαθητή:

- Η αποταμίευση είναι μια καθημερινή πράξη μελλοντικής φροντίδας.
- Ο οικονομικός προγραμματισμός δεν είναι κάτι δύσκολο, αλλά μια συνήθεια που αποκτάμε, όπως και οι μέλισσες.
- Η καθυστέρηση της άμεσης ικανοποίησης (να μη φάω όλο το μέλι σήμερα) οδηγεί σε σταθερότητα και ασφάλεια αύριο.

Συνδεδειγμένος σχολιασμός από τον εκπαιδευτικό:

«Αν το σκεφτούμε καλά, οι μέλισσες δε λένε ποτέ "ας φάμε ό,τι έχουμε σήμερα και αύριο βλέπουμε". Κρατούν πάντα λίγο στην άκρη. Έτσι κι εμείς μπορούμε να μάθουμε να σχεδιάζουμε – να ξέρουμε τι έχουμε, τι χρειαζόμαστε, και τι αξίζει να κρατήσουμε για αργότερα.»

6. Παιχνίδια Ρόλων / Δραστηριότητες (25 λεπτά)

Δραστηριότητα 1: Δημιουργία Προϋπολογισμού με τη μέθοδο 50-30-20

(βιβλίο εργασίας τού μαθητή σελ.3-4) **(15 λεπτά) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ**

Σκοπός:

Η μέθοδος διδάσκει στα παιδιά:

- Να κατανέμουν τα χρήματά τους με ισορροπία.
- Να ξεχωρίζουν τις ανάγκες από τις επιθυμίες.
- Να αναπτύσσουν τη συνήθεια της αποταμίευσης.

Υλικά:

- Καρτέλες με έσοδα και έξοδα.
- Πίνακας με τις τρεις κατηγορίες: Ανάγκες (50%), Επιθυμίες (30%), Αποταμίευση (20%).

Οδηγίες:

Η μέθοδος **50-30-20** είναι ένα απλό και πρακτικό εργαλείο για τη διαχείριση χρημάτων, το οποίο βοηθά τους μαθητές να κατανέμουν τα έσοδά τους σε τρεις βασικές κατηγορίες:

1. **50% για Ανάγκες:** Απαραίτητα έξοδα που σχετίζονται με τη βασική επιβίωση και τις υποχρεώσεις.
2. **30% για Επιθυμίες:** Προαιρετικά έξοδα που προσφέρουν ευχαρίστηση ή διασκέδαση.
3. **20% για Αποταμίευση:** Ποσό που φυλάσσεται για μελλοντικούς στόχους ή έκτακτες ανάγκες.

Ακολουθούν οδηγίες για την καλύτερη εφαρμογή τής μεθόδου στην τάξη.

Πώς να Εξηγήσετε τη Μέθοδο στα Παιδιά

1. Εισάγετε την Έννοια της Κατανομής:

- Εξηγήστε ότι τα χρήματα που έχουμε δεν είναι απεριόριστα και πρέπει να τα κατανέμουμε με σύνεση.
- Χρησιμοποιήστε παραδείγματα από την καθημερινότητα των παιδιών (π.χ., χαρτζιλίκι, έξοδα για παγωτό, αποταμίευση για ποδήλατο).

2. Παρουσιάστε τις Τρεις Κατηγορίες:

- **Ανάγκες (50%):** «Πράγματα που χρειαζόμαστε για να ζούμε καλά, όπως φαγητό, ρούχα, σχολικά είδη.»
- **Επιθυμίες (30%):** «Πράγματα που μας αρέσουν, αλλά δεν είναι απαραίτητα, όπως παιχνίδια, παγωτά, σινεμά.»
- **Αποταμίευση (20%):** «Υπενθυμίστε στα παιδιά ότι όπως οι μέλισσες αποθηκεύουν μέλι για τον χειμώνα, έτσι κι εμείς αποταμιεύουμε για το μέλλον μας ή για μεγαλύτερους στόχους, όπως ένα ταξίδι ή ένα ποδήλατο.»

3. Χρησιμοποιήστε Παραδείγματα:

- Δώστε στα παιδιά ένα υποθετικό εισόδημα (π.χ., 10€) και ζητήστε τους να το κατανείμουν στις τρεις κατηγορίες.
- Εξηγήστε ότι οι ανάγκες έρχονται πρώτες, οι επιθυμίες δεύτερες και η αποταμίευση είναι αυτό που «φυλάμε» για το μέλλον.

4. Οπτικοποιήστε τη Διαδικασία:

- Χρησιμοποιήστε καρτέλες (ανάγκες/επιθυμίες, πίνακας προϋπολογισμού, 50/30/20) από το παράρτημα 5, για να δείξετε την κατανομή (π.χ., 5€ για ανάγκες, 3€ για επιθυμίες, 2€ για αποταμίευση).

5. Πείτε στα παιδιά να ανοίξουν το βιβλίο τους στη σελίδα 4 και να κάνουν την άσκηση «**Δημιουργία Προϋπολογισμού με τη Μέθοδο 50-30-20**». Δώστε τους 5 λεπτά – Δραστηριότητα 1.

Αποταμίευση στην κυψέλη ↑

Κατηγορία	Ποσό	Παραδείγματα
Ανάγκες (50%)		Φαγητό, Ρούχα, Μετακινήσεις, Σχολικά Είδη
Επιθυμίες (30%)		Παιχνίδια, Παγωτό, Σινεμά, Βόλτα
Αποταμίευση (20%)		Ποδήλατο, Ταξίδι, Έκτακτες Ανάγκες

Αφού ολοκληρώσουν τον προϋπολογισμό συζητήστε μαζί τους:

1. Ήταν εύκολο να μοιράσεις τα χρήματα;
2. Σε ποια κατηγορία δυσκολεύτηκες περισσότερο;
3. Αντί να αγοράσεις τώρα ένα παγωτό, τι θα μπορούσες να κάνεις αν κρατήσεις 1€, από τις επιθυμίες;
4. «Πώς νιώθεις όταν κρατάς χρήματα για κάτι μεγαλύτερο;»
5. Ποιος είναι ένας στόχος που θα ήθελες να πετύχεις με την αποταμίευσή σου;

Μέσα από τέτοιου τύπου ερωτήσεις, το παιδί αρχίζει να **νιώθει** και όχι μόνο να κατανοεί, ότι η **αναβολή της άμεσης απόλαυσης μπορεί να το φέρει πιο κοντά σε κάτι μεγαλύτερο, πιο σημαντικό.**

Δώστε τους 3 λεπτά για να συμπληρώσουν τις απαντήσεις στο βιβλίο τους (σελ. 3-4) – Δραστηριότητα 1.

Δραστηριότητα 2: Έκτακτη Ανάγκη (10 λεπτά) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ

Σκοπός:

Να κατανοήσουν τα παιδιά ότι η αποταμίευση **δεν είναι μόνο για το μέλλον**, αλλά **προστατεύει και από το απρόβλεπτο.**

Σενάριο:

Ξαφνικά, η κυψέλη αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα: **Ένα από τα κελιά ραγίζει και το μέλι αρχίζει να χύνεται.**

Οι μέλισσες χρειάζονται **2€ για επισκευή.**

Οδηγίες:

Τα παιδιά καλούνται να προσαρμόσουν τον προϋπολογισμό τους. Αυτό σημαίνει:

- είτε να περιορίσουν μια επιθυμία,
 - είτε να χρησιμοποιήσουν από την αποταμίευσή τους.
1. Ζητήστε από τα παιδιά να ανατρέξουν στον προϋπολογισμό που μόλις έφτιαξαν (σελ. 4).
 2. Ρωτήστε:
 - Ποια κατηγορία θα μειώσετε; Γιατί;
 - Πώς νιώθεις που πρέπει να αλλάξετε τον προϋπολογισμό σας;
 - Αν δεν είχατε αποταμιεύσει χρήματα, πώς θα αντιμετωπίζατε την έκτακτη ανάγκη;
 3. Τέλος, δώστε στα παιδιά 3 λεπτά να πάνε στη σελίδα 5 του βιβλίου τους, ώστε να αναπροσαρμόσουν τον προϋπολογισμό τους και γράψουν τις απαντήσεις τους στην άσκηση «**Έκτακτη Ανάγκη**» - Δραστηριότητα 2, σελ. 5

Σημείωση προς τον εκπαιδευτικό:

Αυτή η δραστηριότητα βοηθά τα παιδιά να κατανοήσουν **την αξία της ελαστικότητας** και της προσαρμοστικότητας στον οικονομικό σχεδιασμό.

Εδώ γίνεται βιωματικά ξεκάθαρο ότι **όποιος δεν ξόδεψε τα πάντα στην αρχή, έχει τώρα τη δύναμη να ανταποκριθεί**. Αυτή η εμπειρία ενισχύει τη νοητική σύνδεση:

«Αν είχα ξοδέψει όλα μου τα χρήματα σε παγωτά, τώρα δεν θα μπορούσα να φτιάξω την κυψέλη.»

Πρόκειται για **μάθημα καθυστερημένης ικανοποίησης** σε δράση.

Εκμεταλλευτείτε τις Δραστηριότητες 1 και 2 για να εξηγήσετε στα παιδιά τι σημαίνει καθυστερημένη ικανοποίηση.

Ρωτήστε τα:

- «Μπορεί η αποταμίευση να σημαίνει και ελευθερία στο μέλλον;»
- «Τι γίνεται όταν δεν τα ξοδεύουμε όλα αμέσως;»

Μέσα από τέτοια παραδείγματα, τα παιδιά κατανοούν ότι:

η αποταμίευση είναι ένας τρόπος να επιλέγεις συνειδητά πότε θα ικανοποιήσεις μια επιθυμία – και ότι αυτό δεν είναι στέρηση, αλλά δύναμη επιλογής.

7.Αξιολόγηση Μαθητών (5 λεπτά) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ

Πείτε στα παιδιά να ανοίξουν το βιβλίο τους στη σελ. 7, για να απαντήσουν στις ερωτήσεις κατανόησης. Δώστε τους 3λεπτά χρόνο.

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. Τι σημαίνει αποταμίευση;
 - α) Να ξοδεύω όλα τα χρήματά μου.
 - β) Να φυλάω χρήματα για το μέλλον. ☒
 - γ) Να αγοράζω ό,τι μου αρέσει.

2. Ποια είναι η σωστή κατανομή με τη μέθοδο 50-30-20;
 - α) 50% επιθυμίες, 30% ανάγκες, 20% αποταμίευση.
 - β) 50% ανάγκες, 30% επιθυμίες, 20% αποταμίευση. ☒
 - γ) 30% ανάγκες, 50% επιθυμίες, 20% αποταμίευση.

3. Γιατί οι μέλισσες αποθηκεύουν μέλι;
 - α) Για να το πουλήσουν.
 - β) Για να έχουν τροφή τον χειμώνα. ☒
 - γ) Για να το χρησιμοποιήσουν αμέσως.

4. Αν έχεις 20€, πόσα πρέπει να αποταμιεύσεις με τη μέθοδο 50-30-20;
- α) 2€
 - β) 4€ ☒
 - γ) 6€

Στη συνέχεια, πείτε τις σωστές απαντήσεις και παρακινήστε τις «μελισσούλες» σας να ζουζουνίζουν (κουνώντας τα «φτερά» τους), για κάθε σωστή απάντηση που έδωσαν (πρόκειται για **τεχνική χαλάρωσης και αποσυμπίεσης**)

8. Σύνοψη και Ανασκόπηση (5 λεπτά)

Επαναλάβετε τα κυριότερα σημεία της σημερινής ενότητας

Σύνοψη:

Η αποταμίευση είναι σημαντική για το μέλλον και για έκτακτες καταστάσεις.

Η μέθοδος 50-30-20 μας βοηθά να οργανώνουμε τα έσοδα και τα έξοδά μας.

Όπως οι μέλισσες αποθηκεύουν μέλι για τον χειμώνα, έτσι κι εμείς μπορούμε να αποταμιεύουμε τα χρήματά μας για να καλύψουμε κάποια πιθανή έκτακτη ανάγκη στο μέλλον ή για έναν στόχο ή μία επιθυμία.

Αναστοχασμός (5 λεπτά) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ

1. Τι έμαθες σήμερα για την αποταμίευση;
2. Ποια κατηγορία (ανάγκες, επιθυμίες, αποταμίευση) σου φάνηκε πιο δύσκολη να διαχειριστείς; Γιατί;
3. Πώς μπορείς να εφαρμόσεις τη μέθοδο 50-30-20 στην καθημερινότητά σου;
4. Ποιον στόχο θα ήθελες να πετύχεις με την αποταμίευσή σου;
5. Τι θα έλεγες σε έναν φίλο σου που ξοδεύει όλα του τα χρήματα και δεν αποταμιεύει;

Σημείωση: Οι ίδιες ερωτήσεις υπάρχουν και στη σελίδα 8 του βιβλίου τους. Αν έχετε χρόνο μπορούν να συμπληρώσουν εκεί τις απαντήσεις τους.

9. Επίλογος

Λίγο πριν φτάσει το παιχνίδι στο τέλος του, θυμίστε στα παιδιά ότι αν θέλουν μπορούν να συνεργαστούν με τους γονείς τους στο σπίτι και στη συνέχεια να συντάξουν τον δικό τους προϋπολογισμό, εργασία που θα βρουν στη σελ. 9 του βιβλίου τους.

Ζητήστε τους να κλείσουν το βιβλίο τους και διαβάστε το παρακάτω κείμενο:

Τι μάθαμε από τις μέλισσες;

Οι μέλισσες μάς έδειξαν το μεγαλύτερο μυστικό τους:

Οι μέλισσες:

- Φυλάνε το μέλι για τον χειμώνα → Κι εμείς κρατάμε χρήματα για το μέλλον
- Συλλέγουν μικρές σταγόνες κάθε μέρα → Κι εμείς βάζουμε στην άκρη λίγα χρήματα συχνά
- Δεν τρώνε όλο το μέλι αμέσως → Κι εμείς μαθαίνουμε να μην ξοδεύουμε όλα μας τα χρήματα
- Προστατεύουν την κυψέλη → Κι εμείς προστατεύουμε το μέλλον μας

• Γιατί είναι σημαντική η μέλισσα;

Χωρίς τις μέλισσες, δεν θα είχαμε:

- Λουλούδια στους κήπους
- Φρούτα στα δέντρα
- Λαχανικά στα χωράφια

Οι μέλισσες κρατούν τη φύση ζωντανή. Και μας διδάσκουν πώς να κρατάμε ζωντανά τα όνειρά μας με την αποταμίευση.

• Θυμηθείτε πάντα:

- Όπως κάθε σταγόνα μελιού μετράει, έτσι και κάθε μικρό ποσό έχει δύναμη
- Η υπομονή φέρνει μεγάλα αποτελέσματα
- Βάλε στόχους και δούλεψε γι' αυτούς κάθε μέρα
- Όπως οι μέλισσες φυλάνε την κυψέλη, έτσι κι εσύ φυλάς το μέλλον σου

Η αποταμίευση είναι η δύναμη να πεις "ναι" στα όνειρά σου!

Τώρα που μάθατε ένα ακόμα μυστικό τής κυψέλης, είστε έτοιμοι/έτοιμες να φτιάξετε το δικό σας μέλλον - μια σταγόνα τη φορά, καιαιαιαιαι.....

Όλοι σας για την επιμονή και την προσπάθειά σας δικαιούστε μία «Μελισσοτραπεζική Κάρτα Αποταμίευσης» στο όνομά του ο καθένας!!!!

Τα παιδιά ανοίγουν το βιβλίο τους στη σελ. 11 και βρίσκουν την ατομική τους κάρτα. Παρακινείστε τα να συμπληρώσουν με την ησυχία τους την κάρτα τους και την ημερομηνία που θα βάλουν σαν ημερομηνία επίτευξης να δουν αν κατάφεραν να πετύχουν τον στόχο τους.

Αν ναι να μην ξεχάσουν να επιβραβεύσουν τον εαυτό τους.

Αν όχι να αναρωτηθούν τι ήταν αυτό που τους εμπόδισε, να βάλουν μία νέα ημερομηνία αναπροσαρμόζοντας τη στρατηγική τους.

10. Σύνδεση με OECD Financial Competence Framework

Η Ενότητα «Αποταμίευση και Προστασία – Η Μέλισσα φυλάει το μέλι» ενισχύει και αναπτύσσει περαιτέρω την ανάπτυξη βασικών οικονομικών δεξιοτήτων που συνδέονται άμεσα με τους άξονες του **Financial Competence Framework for Children and Youth (OECD-INFE, 2023)**. Ο μαθητής είναι σε θέση να:

Συγκεκριμένα:

2.3.88. Γνωρίζει τα οφέλη της έναρξης αποταμίευσης και των στόχων για αποταμίευση χρημάτων, από νεαρή ηλικία.

2.3.89. Αναπτύσσει τη συνήθεια να αποταμιεύει μέρος των χρημάτων από το χαρτζιλίκι του ή από άλλα χρήματα που έχει λάβει

2.3.90. Θέτει ρεαλιστικούς και συγκεκριμένους στόχους αποταμίευσης και καταρτίζει σχέδιο για την επίτευξή τους

2.3.91. Δίνει προτεραιότητα στην αποταμίευση χρημάτων για έναν στόχο και όχι στις αλόγιστες δαπάνες

Η διδασκαλία της ενότητας προσφέρει στους μαθητές τα εργαλεία να σκέφτονται με **οικονομική στρατηγική**, να αναπτύσσουν **προνοητικότητα**, να καλλιεργούν **αυτορρύθμιση** και να αντιλαμβάνονται τη **σύνδεση μεταξύ απόφασης και συνεπειών**. Έτσι, ενδυναμώνεται η **οικονομική τους ευφυΐα**, εδραιώνοντας τη βάση για μια υπεύθυνη, βιώσιμη και προληπτική στάση απέναντι στο χρήμα.

Σημείωση: Οι εικόνες βρίσκονται στο παράρτημα 5